

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Katedra pedagogiky
PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Hodnocení vedoucího práce)

Práci předložil(a) student(ka): Martina Veselá

Studijní zaměření: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Název práce: VÝHODY A RIZIKA ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ
S LEHKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM V BĚŽNÝCH ANEBO
SPECIÁLNÍCH ŠKOLÁCH

Vedoucí práce: PhDr. J. Slowík, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE:

Cíl předložené práce není nikde jednoznačně deklarován, výzkumná část je ale zacílena na zjišťování názorů na možnosti vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením v běžných anebo ve speciálních základních školách určených pro tyto žáky (tedy v ZŠ praktických). Vzhledem k některým nedostatkům v realizovaném výzkumu považují tento cíl za naplněný spíše z určitou rezervou.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Teoretické kapitoly jsou věnovány tématům analyzujícím zejména vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením na běžných anebo speciálních školách (v tomto případě ZŠ praktických) či ve speciálních třídách běžných škol, a to včetně specifikování odlišností ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Autorka pracuje s relevantní a aktuální literaturou, velmi dobře je zpracována diskuze mnoha autorů k definování jednotlivých pojmů a k různým pohledům týkajícím se uvedených oblastí, oceňují i věcnou argumentaci a práci s příslušnými legislativními i platnými kurikulárními dokumenty (RVP pro ZV a jeho příloha pro vzdělávání žáků s LMP). Výzkum byl realizován jako smíšený (obsahuje prvky kvalitativního i kvantitativního přístupu); Autorka pracovala se 4 technikami (dotazník, rozhovor, anketa a případové studie), metodologie není ovšem příliš precizně popsána a zřejmá je i spíše nedostatečná metodologická zakotvenost. Dotazníkové šetření bylo provedeno pouze na 3 školách se skupinou přibližně 40 respondentů, což rozhodně neumožňuje jakkoliv zobecnit výsledky, povrchněji byla realizována ústní anketa mezi žáky běžných škol (bez dostatečného zpracování důvodů jejich stručných odpovědí, které jsou v tomto případě zásadně nosné) a případové studie, kde jsou příliš stručně a bez dostatečných detailů uvedeny školní anamnézy jednotlivých žáků. V dotazníkovém šetření mezi rodiči je zjevné, že ani v jednom případě jejich dítě není integrováno individuálně v běžné třídě běžné školy, což znemožňuje porovnat zkušenosti se vzděláváním těchto žáků na běžných a speciálních školách. Také reakce z internetových stránek jsou uvedeny velmi tendenčně – jde o jednostranné názory, ačkoliv se i na internetu najdou rovněž opačné postoje a zkušenosti; autorka ovšem prezentuje případovou argumentaci pouze proti inkluzi žáků s lehkým mentálním postižením.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Práce má požadovaný rozsah a je dobře proporcionálně rozčleněna na teoretickou a výzkumnou část. Text je velmi přehledný a poměrně pečlivě zpracovaný, pouze výjimečně se objevují drobné stylistické nebo gramatické chyby a překlepy, jinak je ovšem práce po jazykové stránce bez významnějších nedostatků. Odkazování na použité zdroje je až na některé výjimky v pořádku, zápis bibliografických údajů v seznamu literatury je ovšem podle již zastaralé normy. Přílohy obsahují pouze šablony použitých výzkumných nástrojů.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Předložená diplomová práce reaguje na aktuální situaci a diskuzi o současnosti i budoucnosti vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením na běžných a speciálních základních školách. Autorka prokázala dobrou schopnost orientovat se teoreticky v této problematice na základě solidní odborné literatury, nedostatky se vyskytují více ve výzkumné části, kde není precizně představená použitá metodologie výzkumu; samotné realizaci výzkumu a interpretaci výsledků neprospělo spíše tendenční zaměření, bez dostatečně objektivního respektování prokazatelných pozitivních stránek inkluzivních variant vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. S uvedenými připomínkami a dotazy doporučuji práci k obhajobě.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ :

- Jak vysvětluje nulovou reakci ve prospěch individuální integrace žáků s lehkým mentálním postižením do běžných tříd (viz s. 40) a minimální podporu takové varianty (včetně Vaší minimální argumentace výhod). Co by podle Vás mohlo situaci zmírnit, aby inkluze byla pozitivněji přijímána ze strany učitelů?
- Myslíte si, že učitel s dlouholetou praxí a pedagogickými zkušenostmi, který ale nemá speciálněpedagogickou přípravu, dostatečné informace o inkluzivním vzdělávání ani praktické zkušenosti s přístupy k žákům s postižením a znevýhodněním byl tím správným respondentem pro Vámi realizovaný výzkum (viz s. 38)?
- Jako nevýhodu inkluzivního vzdělávání uvádíte minimální možnost individuálního přístupu k jednotlivým žákům, což je ale přímo požadavek školského zákona vzhledem ke každému žákovi a dostupná jsou také podpůrná opatření pro zajištění individuálního přístupu právě k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. O co tedy své tvrzení opíráte?
- V komentáři U9 na s.44 se respondent vyjadřuje k žákům se sociálním znevýhodněním. Jakou souvislost to má se žáky s lehkým mentálním postižením?
- K čemu Vám ve výzkumu sloužilo zjišťování věku a úrovně vzdělání rodičů sledovaných žáků?
- Opravdu si neumíte představit vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením společně s ostatními žáky (jak uvádíte v závěru), přestože se tak v mnoha školách již vzdělávají? Na základě čeho tvrdíte, že obavy pedagogů z takového vzdělávání jsou oprávněné?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Velmi dobře
(podle průběhu obhajoby)

Datum: 9. 5. 2014

Podpis:

Pozn.: Při nedostatku místa použijte zadní stranu nebo zvláštní list.